Kazanım: Millî Mücadele'nin hazırlık döneminde Mustafa Kemal'in yaptığı çalışmaları analiz eder.

İşgal Altındaki Başkentte

13 Kasım 1918: İstanbul'a dönüş

Mondros'tan kısa süre sonra Suriye'deki görevinden İstanbul'a dönen Mustafa Kemal Paşa, İtilaf donanmasını boğazda görünce **"Geldikleri gibi giderler."** dedi. İstanbul'da yakın arkadaşları **Rauf (Orbay)**, **Ali Fethi (Okyar)**, **Ali Fuat (Cebesoy)**, **İsmet (İnönü)** ve **Cevat (Abbas)** ile kurtuluş planları yaptı. İşgal altındaki başkentte çare bulunamayacağını anladı; tek yolun **Anadolu'ya geçip milleti örgütlemek** olduğuna karar verdi.

BUNU UNUTMA

"Geldikleri gibi giderler." sözü onun **kararlılığını** ve millete olan **güvenini** gösterir.

İstanbul'da önerilen çare	Mustafa Kemal neden reddetti?
İngiliz himayesi istemek	Başka bir devletin korumasına girmek **bağımsızlıktan vazgeçmek** demekti.
Amerikan mandası istemek	Ülkenin yönetimini yabancı bir devlete bırakmak **bağımsızlığı yok ederdi**.
Bölgesel kurtuluş çareleri (her bölge kendini kurtarsın)	Her bölgenin ayrı ayrı kurtulmaya çalışması **millî birliği bozar**, vatanı parçalardı.

Mustafa Kemal'in tek kararı: Bu üç çarenin hiçbirinde isabet görmedi. Tek çıkar yol, **millet egemenliğine dayanan, kayıtsız şartsız bağımsız yeni bir Türk devleti** kurmaktı. Nutuk'ta bu kararı daha İstanbul'dan çıkmadan verdiğini, Samsun'a ayak basar basmaz uygulamaya başladığını anlatır.

ÖNEMLİ

Mustafa Kemal'in kararında iki temel ilke birlikte yer alır: **tam bağımsızlık** (kayıtsız şartsız bağımsız) ve **millî egemenlik** (millet egemenliğine dayanan).

Kavram kutusu

Manda: Kendini yönetemeyeceği ileri sürülen bir ülkenin yönetiminin güçlü bir devlete bırakılması.
Himaye: Güçlü bir devletin koruması altına girmek.
Genelge: Bir makamın ilgili yerlere gönderdiği, uyulması istenen resmî bildiri.
Kongre: Temsilcilerin belli konuları görüşüp karar almak için yaptığı toplantı.
Miting: Halkın bir isteği ya da tepkiyi duyurmak için açık alanda toplanması.
Protokol: Görüşmede alınan kararları gösteren, imzalanan tutanak.

9. Ordu Müfettişliği (30 Nisan 1919)

Samsun çevresinde bazı Rum çeteleri Türk köylerine saldırıyor, buna karşı vatanseverler tedbir alıyordu. İngilizler İstanbul Hükûmeti'ne nota verip asayişin sağlanmasını istedi; yoksa **Mondros'un 7. maddesini** uygulayacaklarını bildirdi. Sadrazam **Damat Ferit Paşa** hükûmeti, padişahın onayıyla Mustafa Kemal'i **askerî ve sivil makamlara emretme yetkisiyle** bu göreve atadı. Anadolu'ya geçme fırsatı arayan Mustafa Kemal görevi kabul etti.

İstanbul Hükûmeti onu neden gönderdi?	Mustafa Kemal'in asıl amacı neydi?
Bölgede iç güvenliği sağlamak, olayların sebeplerini araştırmak	Anadolu'ya geçip milleti teşkilatlandırmak
Silah ve cephaneyi toplatıp muhafaza altına almak	Ordunun dağıtılmasını, silahların düşmana teslimini önlemek
Bölgede olduğu iddia edilen Türk direniş kuvvetlerini dağıtmak	Millî Mücadele'yi başlatıp bağımsızlığı kazanmak

Kazanım: Millî Mücadele'nin hazırlık döneminde Mustafa Kemal'in yaptığı çalışmaları analiz eder.

Samsun'dan Havza'ya

Mustafa Kemal Samsun'da, 19 Mayıs 1919 (temsilî)

19 Mayıs 1919: Samsun

16 Mayıs'ta **Bandırma Vapuru** ile İstanbul'dan ayrıldı, **19 Mayıs 1919'da** Samsun'a çıktı. Millî Mücadele başladı; parola artık **"Ya istiklal ya ölüm!"** idi.

- Ordu birliklerini Mondros hükümlerine uymamaları yönünde uyardı; sivil memurların askerlerle iş birliği yapmasını emretti.
- Raporunda olayların sorumlusunun **Rum çeteleri** olduğunu, Rumların **Pontus Devleti** kurmak istediğini yazdı.
- Erzurum'daki 15. Kolordu Komutanı **Kâzım Karabekir** ve Ankara'daki 20. Kolordu Komutanı **Ali Fuat Paşa** ile haberleşti.

Havza Genelgesi (28 Mayıs 1919)

İşgal altındaki Samsun'da rahat çalışamayacağı için **25 Mayıs'ta** daha güvenli olan Havza'ya geçti. Millî Mücadele'nin **ilk genelgesini** askerî ve sivil makamlara, millî kuruluşlara gönderdi. (**Genelge:** Bir makamın bağlı birimlere gönderdiği, uyulması istenen yazılı emir.)

- İzmir'in işgali ve diğer işgaller **mitinglerle protesto edilecek**. → *Millî bilinci ve birlik ruhunu uyandırmak*
- Mitinglerde **Hristiyan halka (azınlıklara) saldırı ve düşmanlık yapılmayacak**. → *İtilaf'a 7. madde ile işgal bahanesi vermemek*
- İstanbul Hükûmeti'ne ve büyük devletlerin temsilcilerine **protesto (uyarı) telgrafları** çekilecek. → *Haklı davayı dünyaya duyurmak*
- Askerî ve millî teşkilatlar kapatılmayacak, komuta devredilmeyecek; silah ve cephane elden çıkarılmayacak.

A+ LGS'DE ÇIKABİLİR

Havza Genelgesi'nin amacı halkta **millî bilinci uyandırmaktır**. Azınlıklara zarar verilmemesinin istenmesi, düşmana **yeni işgal bahanesi** vermemek içindir.

Mitingler yayıldı

İzmir'in işgali üzerine İstanbul'da genelgeden önce **Fatih** (19 Mayıs) ve **Sultanahmet** (23 Mayıs 1919) mitingleri yapılmıştı; Fatih Mitingi'nde siyah giyinen **Halide Edib (Adıvar)** halka umut veren bir konuşma yaptı. Genelgeden sonra Havza'da Mustafa Kemal'in de katıldığı protesto mitingi yapıldı ve mitingler Anadolu'nun birçok yerine yayıldı.

İstanbul'a geri çağrıldı

Mitinglerden rahatsız olan İtilaf Devletleri, İstanbul Hükûmeti'nden Mustafa Kemal'i durdurmasını istedi. **8 Haziran 1919'da** İstanbul'a çağrıldı. Dönerse Millî Mücadele bitecekti; çeşitli gerekçeler ileri sürüp dönmedi ve **12 Haziran'da** Amasya'ya geçti.

BUNU UNUTMA

19 Mayıs 1919 Millî Mücadele'nin başlangıç tarihidir. Bugün **Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı** olarak kutlanır.

Samsun'a çıktığı gün ülkenin durumu

Mustafa Kemal, Nutuk'a Samsun'a çıktığı günkü genel durumu anlatarak başlar:

- Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşı'nda **yenilmiş**, ordusu her yanda zedelenmiş, **ağır şartlı bir ateşkes** imzalanmıştı.
- Uzun savaş yılları yüzünden **millet yorgun ve fakirdi**.
- Milleti savaşa sürükleyenler kendi canlarının derdine düşüp **yurttan kaçmıştı**.
- Bu tablo, Mustafa Kemal'in Millî Mücadele'yi **en zor şartlarda** başlattığını gösterir.

Amasya Genelgesi

Genelge nasıl hazırlandı?

Amasya'da Rauf (Orbay) Bey, Ali Fuat (Cebesoy) Paşa ve Refet (Bele) Bey ile buluştu; Millî Mücadele'nin **yol haritası** belirlendi ve Amasya'da Müdâfaa-i Hukuk Cemiyeti kurulmasına karar verildi. Daha önce hazırladığı genelgeye birlikte son şeklini verip **dördü birlikte imzaladı**. Konya'daki **Cemal Paşa** ile Erzurum'daki **Kâzım Karabekir Paşa** da **telgrafla onay verdi**. Genelge **Saraydüzü Kışlası**'nda imzalanıp **22 Haziran 1919'da** bütün askerî ve sivil makamlara gönderildi.

DİKKAT!

Genelgeyi komutanlara da imzalatmasının amacı hareketi **kişisellikten çıkarmak**, ordunun desteğini göstermek ve halka güven vermekti.

Amasya Genelgesi'nin maddeleri	Ne anlatıyor?
1. Vatanın bütünlüğü, milletin bağımsızlığı tehlikededir.	Millî Mücadele'nin **gerekçesi** (nedeni)
2. İstanbul Hükûmeti üzerine aldığı sorumluluğu yerine getirememektedir. Bu durum milletimizi yok olmuş gibi göstermektedir.	İkinci **gerekçe**; İstanbul Hükûmeti'ne ilk açık karşı çıkış
3. Milletin bağımsızlığını yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır.	Millî Mücadele'nin **yöntemi** ve **amacı**; **millî egemenliğe** ilk üstü kapalı vurgu
4. Milletin durumunu dile getirip dünyaya duyurmak için her türlü etki ve denetimden uzak **millî bir kurul** gereklidir.	**Temsil Heyeti** fikri ilk kez ortaya çıktı.
5. Anadolu'nun her yönden en güvenli yeri olan **Sivas**'ta tez elden millî bir kongre toplanmalıdır.	Ulusal kongre kararı
6. Bunun için her ilden halkın güvenini kazanmış **üç delege** hemen yola çıkmalıdır.	Halkın temsil edilmesi; **millî irade**
7. Bu iş **millî bir sır** gibi saklanmalı, delegeler kimliklerini gizleyerek gelmelidir.	İşgalcilere ve İstanbul'a karşı güvenlik önlemi
8. Doğu illeri adına **10 Temmuz**'da Erzurum'da bir kongre toplanacak, bu kongrenin üyeleri de Sivas'a katılacaktır.	Erzurum ve Sivas kongreleri birbirine bağlandı.

A+ LGS'DE ÇIKABİLİR

"Milletin bağımsızlığını yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır." maddesi hem **yöntemi** hem **amacı** gösterir; Millî Mücadele'yi **millete mal eder**.

Genelgenin önemi

- Millî Mücadele'nin **gerekçesi, yöntemi ve amacı** belirlendi; ilk kez bir **program** ortaya kondu.
- **Millî egemenlik** ilkesinden ilk kez (üstü kapalı) söz edildi; millî egemenliğe dayalı yeni devletin **ilk adımı** atıldı.
- İşgallere seyirci kalan İstanbul Hükûmeti'ne karşı çıkıldı; genelge bir **ihtilal bildirisi** niteliği taşır.
- Anadolu hareketi **kişisel** olmaktan çıktı; **millî birlik ve beraberliği** amaçlayan bir harekete dönüştü.
- Sivas'ta ulusal kongre toplanması ve Temsil Heyeti kurulması fikri doğdu.
- Genelge İtilaf Devletlerinin ve İstanbul Hükûmeti'nin **tepkisini çekti**; Mustafa Kemal İstanbul'a çağrıldı.

Mustafa Kemal'in yöntemi

- **İstişare:** Genelge ve kongrelerde çıkan fikir ayrılıklarında **dava arkadaşlarının görüşünü** alıp ortak çözüm aradı.
- **Halka güven:** Ülkenin en karamsar günlerinde bile **Türk milletine güvendi**, halkın görüşlerini ön planda tuttu.
- **Halkla birlikte:** Millî Mücadele'yi **halkla birlikte planladı**; bu, **millî iradeye** verdiği önemi gösterir.

Erzurum'a Giden Yol

Tarih (1919)	Amasya'dan Erzurum'a
23 Haziran	Görevinin dışına çıktığı anlaşılınca, Dâhiliye Nazırı **Ali Kemal** İngilizlerin baskısıyla onu görevden aldı. Mustafa Kemal bu kararı tanımadı.
26-27 Haziran	Amasya'dan Tokat'a geçti, şehrin ileri gelenleriyle görüştü; 27 Haziran'da Sivas'a ulaştı.
Sivas'ta	Elâzığ Valisi **Ali Galip** onu tutuklamak istedi; Sivas Valisi **Reşit Paşa** destek vermediği için başaramadı. Mustafa Kemal Erzurum'a yöneldi.
3 Temmuz	15. Kolordu Komutanı Kâzım Karabekir'in daveti üzerine **Erzurum**'a geldi.
8-9 Temmuz	Görevden alındığını öğrenince **9. Ordu Müfettişliğinden ve askerlik mesleğinden istifa etti**; bunu padişaha, Dâhiliye Nezaretine ve bütün yurda bildirdi.

Erzurum Kongresi'nde Mustafa Kemal (temsilî)

Kader belirleyen an

Mustafa Kemal istifasında milletin bağrında savaşan bir kişi olarak çalışacağını söyledi (**"Sine-i millete döndü."**). En büyük desteği Kâzım Karabekir verdi: **"Kolordum ve ben bundan önce olduğu gibi emrinizdeyiz, Paşa'm!"** Rütbesi ve resmî yetkisi kalmayan Mustafa Kemal, artık gücünü **milletten ve arkadaşlarından** aldı. İstifa edip mücadeleyi **sivil bir vatandaş** olarak sürdürmesi onun **vatanseverliğini** ve **fedakârlığını** gösterir.

Erzurum Kongresi (23 Temmuz - 7 Ağustos 1919)

Toplanma amacı: Doğu Anadolu'da bir **Ermeni devleti kurulmasını engellemek** ve bölgenin haklarını savunmak. Amasya Genelgesi'nde 10 Temmuz denmişti; kongre, Doğu Anadolu Müdâfaa-i Hukuk Cemiyeti ile Trabzon Muhafaza-i Hukuk-u Millîye Cemiyetinin öncülüğünde, doğu illerinden ve Trabzon'dan gelen delegelerle **23 Temmuz**'da toplanabildi. Oylamayla **başkanlığa Mustafa Kemal** seçildi.

Erzurum Kongresi kararları	Yorum
1. **Millî sınırlar içinde vatan bir bütündür**, parçalanamaz.	**İlk kez millî sınırlardan** söz edildi (Misakımillî'nin temeli).
2. Her türlü yabancı işgal ve müdahaleye karşı, İstanbul Hükûmeti'nin dağılması hâlinde **millet hep birlikte kendini savunacak** ve direnecektir.	**Topyekûn mücadele**; yerel güçler birleşecek.
3. Vatanın bağımsızlığını korumaya İstanbul Hükûmeti'nin gücü yetmezse **geçici bir hükûmet** kurulacak; üyelerini millî kongre, kongre toplanmamışsa **Temsil Heyeti** seçecektir.	Yeni bir devlet kurulabileceği **ima edildi**.
4. **Kuvâ-yı Millîye'yi etkin, millî iradeyi hâkim kılmak** esastır.	**Millî egemenlik** vurgusu
5. Hristiyan azınlıklara siyasi hâkimiyet ve sosyal dengemizi bozacak **ayrıcalıklar verilemez**.	Azınlıklar bahane edilip **iç işlerimize karışılması** önlenmek istendi.
6. **Manda ve himaye kabul edilemez.**	**Tam bağımsızlık**; manda ilk kez reddedildi.
7. **Millî meclis** (Mebusan Meclisi) derhâl toplanmalı, hükûmet işleri meclisin denetiminde yürütülmelidir.	Millî egemenlik; İstanbul Hükûmeti denetlenmek istendi.

Sivas Kongresi

A+ LGS'DE ÇIKABİLİR

Erzurum Kongresi **toplanış amacı ve katılım** bakımından **bölgesel**, kararları bütün yurdu ilgilendirdiği için **ulusal** bir kongredir.

Erzurum Kongresi'nin sonuçları

- **Temsil Heyeti** 9 kişi olarak kuruldu, başkanı Mustafa Kemal oldu. Heyet Doğu Anadolu'yu temsil etti; bundan sonra **geçici bir hükûmet gibi** çalıştı.
- Doğudaki bütün cemiyetler **Doğu Anadolu Müdâfaa-i Hukuk Cemiyeti** çatısında birleşti; doğuda millî birlik sağlandı.
- Kararlar İstanbul'daki işgal kuvvetlerine, yabancı temsilciliklere ve bütün yurda gönderildi.

Sivas Lisesinde kongre (temsilî)

Sivas Kongresi (4-11 Eylül 1919)

Toplanma amacı: Erzurum kararlarını bütün Anadolu ve Rumeli'ye yaymak, **bütün vatanı** kurtarmak ve millî birliği sağlamak. Temsil Heyeti 2 Eylül'de Sivas'a geldi. Damat Ferit, kongreyi engellemek ve Mustafa Kemal'i tutuklatmak için **Elâzığ Valisi Ali Galip**'i görevlendirdi; Fransızların şehri işgal edeceği söylentisi yayıldı. Yine de kongre **Sivas Lisesi**'nde yurdun her yerinden gelen **38 delegeyle** toplandı, başkan **Mustafa Kemal** seçildi.

Sivas Kongresi kararları	Yorum
1. Erzurum Kongresi kararları **bütün yurdu kapsayacak** şekilde (küçük değişikliklerle) kabul edildi.	Kararlar ulusal hâle geldi.
2. Bütün millî cemiyetler **Anadolu ve Rumeli Müdâfaa-i Hukuk Cemiyeti** adıyla birleştirildi.	Millî Mücadele **tek merkezden** yönetilecek.
3. **Manda ve himaye kesin olarak reddedildi.**	Tam bağımsızlıktan taviz yok
4. Temsil Heyeti **bütün yurdu temsil** edecek; üye sayısı 9'dan **16**'ya çıkarıldı, başkanı Mustafa Kemal.	Temsil Heyeti ulusal oldu.
5. Batı Anadolu'daki birlikler **Batı Anadolu Genel Kuvâ-yı Millîye Komutanlığı**'nda birleşti, komutanlığa **Ali Fuat Paşa** atandı.	Temsil Heyeti hükûmet gibi davrandı, **yürütme yetkisini** kullandı.
6. Halkı doğru bilgilendirmek için **İrade-i Millîye** gazetesi çıkarılacak.	Basın yoluyla millî bilinç
7. **Misakımillî'nin** ve Kurtuluş Savaşı'nın esasları belirlendi.	Misakımillî'ye zemin
8. Damat Ferit yönetimindeki **İstanbul Hükûmeti ile bütün iletişim kesilecek**.	Damat Ferit'in **istifasına** yol açtı.

Manda tartışması

Kongrede en çok **Amerikan mandası** tartışıldı; 38 delegenin **23'ü** mandayı savunuyordu. Mustafa Kemal'in kararlılığıyla manda reddedildi. Kongreden sonra Amerikalı **General Harbord** ile görüştü (20 Eylül 1919). "Başaramazsanız ne olacak?" sorusuna, varlığı ve bağımsızlığı için her fedakârlığı yapan bir milletin mutlaka başaracağını; "başaramazsa" demenin o milleti ölü saymak olduğunu söyledi.

A+ LGS'DE ÇIKABİLİR

Sivas Kongresi **toplanış amacı**, **katılım** ve **kararları** bakımından her yönüyle **ulusal** bir kongredir.

İstanbul ile Uzlaşma

	Erzurum Kongresi	Sivas Kongresi
Toplanma amacı	Doğu'da Ermeni devletini engellemek (bölgesel)	Bütün vatanı kurtarmak (ulusal)
Katılanlar	Doğu illeri ve Trabzon'un delegeleri	Yurdun her yerinden 38 delege
Nitelik	Toplanışı bölgesel, kararları ulusal	Her bakımdan ulusal
Temsil Heyeti	9 kişi; Doğu Anadolu'yu temsil eder	16 kişi; bütün yurdu temsil eder
Cemiyetler	Doğu Anadolu Müdâfaa-i Hukuk Cemiyeti	Anadolu ve Rumeli Müdâfaa-i Hukuk Cemiyeti
Manda	İlk kez reddedildi.	Kesin olarak reddedildi.

Damat Ferit düşüyor

Sivas kararlarının padişaha iletilmesine Damat Ferit Hükûmeti engel oldu. Temsil Heyeti buna karşılık iki adım attı: İstanbul'da meşru bir hükûmet işbaşına gelene kadar **Anadolu'nun İstanbul ile resmî bağlantısını kopardı** ve İstanbul'la yapılacak **resmî yazışmaları kendi denetimine aldı**. Anadolu'da sözü geçmez hâle gelen **Damat Ferit 30 Eylül 1919'da çekildi**; **2 Ekim 1919**'da Millî Mücadele'ye ılımlı bakan **Ali Rıza Paşa** hükûmeti kurdu. Bir hükûmetin düşürülmesi, **Temsil Heyeti'nin ne kadar güçlendiğini** gösterdi.

Amasya Görüşmesi (20-22 Ekim 1919)

Temsil Heyeti adına **Mustafa Kemal** ile İstanbul Hükûmeti adına **Bahriye Nazırı Salih Paşa** görüştü. Üçü açık ve imzalı, ikisi gizli ve imzasız **beş protokol** hazırlandı. Salih Paşa kararları hükûmetine **kabul ettireceğini**, başaramazsa **istifa edeceğini** söyledi. Kararlar:

- Vatanın bütünlüğü ve bağımsızlığı korunacak; Türk vilayetleri düşmana terk edilmeyecek.
- Azınlıklara siyasi ve sosyal dengemizi bozacak haklar (tavizler) verilmeyecek.
- Milletvekili seçimleri serbestçe yapılacak; **Mebusan Meclisi İstanbul dışında** güvenli bir yerde toplanacak.
- Anadolu ve Rumeli Müdâfaa-i Hukuk Cemiyeti'nin hukuki varlığı tanınacak; İstanbul Hükûmeti **Sivas Kongresi kararlarını** tanıyacak.
- İtilaf Devletleri ile barış görüşmelerine Temsil Heyeti'nin de uygun gördüğü delegeler gönderilecek.

DİKKAT!

İstanbul Hükûmeti yalnız **meclisin açılması** kararını uyguladı. Meclisin başkent dışında toplanmasını **Kanun-ı Esasi'ye aykırı** bularak reddetti.

A+ LGS'DE ÇIKABİLİR

Amasya Görüşmesi ile İstanbul Hükûmeti **Temsil Heyeti'ni resmen tanıdı**; Millî Mücadele **hukuki bir nitelik** kazandı.

Neden önemli?

Anadolu hareketinin **siyasi bir zaferi** sayıldı. Erzurum ve Sivas kararları İstanbul'a kabul ettirildi. Hükûmetin Millî Mücadele'ye karşı tutumu bir süre engellendi. Bu yakınlaşma işgal devletlerini telaşlandırdı, halkın kurtuluşa inancı arttı.

Notlarım

Merkez Ankara

Temsil Heyeti Ankara'da (27 Aralık 1919)

Amasya Görüşmesi'nden sonra yapılan mebus seçimlerini çoğu yerde Müdâfaa-i Hukuk adayları kazandı; Mustafa Kemal **Erzurum milletvekili** seçildi. Kasım 1919'da Sivas'ta komutanlarla yapılan toplantıda heyetin merkezinin **Ankara** olmasına karar verildi. Heyet 18 Aralık'ta Sivas'tan yola çıktı, **27 Aralık 1919'da** Ankara'ya geldi. **Seymenler** ve Ankara halkı onları coşkuyla karşıladı; heyet **Ziraat Mektebi**'ne yerleşti.

BUNU UNUTMA

Mustafa Kemal: Genel durumu yönetenler **en önemli hedefe ve yakın tehlikeye** mümkün olduğunca yakın bulunmalıdır; Ankara bu şartları birleştiriyordu.

Neden Ankara?

- Merkezî konumda, **bütün cephelere** (özellikle Batı Cephesi'ne) yakın
- **İşgal görmemiş**, güvenli
- **Ulaşım ve haberleşme** imkânları iyi (demir yolu, telgraf)
- **20. Kolordunun** merkezi
- Halkı Millî Mücadele'yi **destekliyor**
- İstanbul'da açılacak meclisi **yakından izleme** isteği

Ankara'dan sonra

Mustafa Kemal, Ankara'da Temsil Heyeti üyeleri ve komutanlarla toplandı. İstanbul'a gidecek milletvekillerinden **kendisini meclis başkanı seçmelerini** ve mecliste **Müdâfaa-i Hukuk Grubu** kurmalarını istedi. Ankara bundan sonra **millet iradesinin ve Millî Mücadele'nin merkezi** oldu.

Millî Mücadele'de basın

Yayın	Bilgi
İrade-i Millîye	Sivas Kongresi kararıyla **14 Eylül 1919**'da Sivas'ta çıktı. İlk başyazılarını Mustafa Kemal dikte ettirdi.
Hâkimiyet-i Millîye	**10 Ocak 1920**'de Ankara'da çıktı; sonra BMM Hükûmeti'nin yarı resmî yayın organı oldu.
Anadolu Ajansı	**6 Nisan 1920**'de Yunus Nadi ve Halide Edib ile kuruldu; haberler halka doğru ve hızlı ulaştı.
Ceride-i Resmiye	Devletin resmî işlerini duyurmak için 7 Ekim 1920'de çıkarılması kararlaştırıldı.
Destekleyenler	Albayrak (Erzurum), Açıksöz (Kastamonu), Yeni Adana, İzmir'e Doğru (Balıkesir), Satvet-i Millîye (Elâzığ); İstanbul'da Vakit, İlk Adım, Akşam, Tercüman, Tasvir-i Efkâr
Karşı olanlar	Peyam-ı Sabah, Alemdar (İstanbul)

DİKKAT!

Erzurum ve Sivas dışında Balıkesir, Alaşehir, Nazilli, Lüleburgaz, Edirne, Pozantı gibi **bölgesel kongreler** de yapıldı.

Kronolojiyi kafana yerleştir

19 Mayıs Samsun → **28 Mayıs** Havza Genelgesi → **22 Haziran** Amasya Genelgesi → **8-9 Temmuz** istifa → **23 Temmuz** Erzurum Kongresi → **4 Eylül** Sivas Kongresi → **30 Eylül** Damat Ferit'in istifası → **20-22 Ekim** Amasya Görüşmesi → **27 Aralık 1919** Temsil Heyeti Ankara'da

Notlarım

Kazanım: Millî Mücadele'nin hazırlık döneminde Mustafa Kemal'in yaptığı çalışmaları analiz eder.

Haritada Mustafa Kemal'in Yolu

Haritayı okuyalım

- **19 Mayıs 1919'da** Samsun'a çıkarak Millî Mücadele'yi başlattı.
- **Havza** ve **Amasya** genelgeleriyle halkı örgütlenmeye ve direnişe çağırdı.
- **Erzurum** ve **Sivas** kongreleriyle millî birlik sağlandı; Temsil Heyeti **27 Aralık 1919'da** Ankara'ya geldi.

A+ LGS'DE ÇIKABİLİR

Ankara güvenli, **demir yolu ve telgraf** bağlantılı ve cepheye yakın olduğu için merkez seçildi.

Tekrar edelim

Belge	Tarih	En önemli sonucu
Havza Genelgesi	28 Mayıs 1919	İşgallerin mitinglerle protesto edilmesi istendi; millî bilinç uyandırıldı.
Amasya Genelgesi	22 Haziran 1919	Millî Mücadele'nin gerekçesi, amacı ve yöntemi belirlendi; millî egemenliğe vurgu yapıldı.
Erzurum Kongresi	23 Temmuz-7 Ağustos 1919	Bölgesel toplandı, ulusal kararlar aldı; manda ve himaye reddedildi.
Sivas Kongresi	4-11 Eylül 1919	Cemiyetler Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti adıyla birleşti.
Amasya Görüşmesi	20-22 Ekim 1919	İstanbul Hükûmeti Temsil Heyeti'ni hukuken tanımış oldu.
Ankara'ya geliş	27 Aralık 1919	Temsil Heyeti Ankara'ya geldi; Millî Mücadele buradan yönetildi.

Kavramları hatırla

Temsil Heyeti: Erzurum'da seçilen, Sivas'ta genişletilen ve Millî Mücadele'yi yöneten kurul. **Manda:** Kendini yönetemeyeceği kabul edilen bir ülkenin yönetimini güçlü bir devletin üstlenmesi. **Himaye:** Bir devletin başka bir devleti koruması altına alması. **Kongre:** Belli konularda görüşüp karar almak için temsilcilerin (delegelerin) toplandığı kurul. **Delege:** Bir yeri veya topluluğu temsil etmek üzere seçilen kişi.

DİKKAT!

Erzurum Kongresi **bölgesel** toplandı ama **ulusal** kararlar aldı; Sivas Kongresi hem toplanışı hem kararları bakımından **ulusaldır**.

Kazanım: Millî Mücadele'nin hazırlık döneminde Mustafa Kemal'in yaptığı çalışmaları analiz eder.

Kendimi Deniyorum

A. Doğru mu, yanlış mı?

Cümle doğruysa "D", yanlışsa "Y" yazınız.

- [ ] 1. Mustafa Kemal Samsun'a 9. Ordu Müfettişi olarak çıkmıştır.
- [ ] 2. Havza Genelgesi'nde azınlıklara karşı silahlı mücadele istenmiştir.
- [ ] 3. Temsil Heyeti fikri ilk kez Amasya Genelgesi'nde ortaya çıkmıştır.
- [ ] 4. Erzurum Kongresi her bakımdan ulusal bir kongredir.
- [ ] 5. Amasya Görüşmesi ile Temsil Heyeti resmen tanınmıştır.

B. Eşleştirelim

Kavramın harfini ilgili açıklamanın başındaki kutuya yazınız.

A) Havza	☐	Erzurum'da 9 kişi olarak kurulan kurul
B) Erzurum	☐	Amasya Görüşmesi'nde İstanbul'un temsilcisi
C) Sivas	☐	Genelgeyle işgallerin mitinglerle protesto edilmesi
D) Salih Paşa	☐	Kongrede millî sınırlardan ilk kez söz edilmesi
E) Temsil Heyeti	☐	Kongrede bütün cemiyetlerin tek çatıda birleşmesi

C. Boşlukları dolduralım

Kelimeler: **Ankara** **İrade-i Millîye** **Amerikan** **Ali Galip**

1. Sivas Kongresi kararıyla çıkarılan gazete ..... gazetesidir.
2. Sivas Kongresi'nde en çok ..... mandası tartışıldı.
3. Sivas Kongresi'ni engellemekle ..... görevlendirildi.
4. Temsil Heyeti 27 Aralık 1919'da ..... şehrine geldi.

D. Bilgimi yazıyorum

1. İstanbul Hükûmeti'nin Mustafa Kemal'i Samsun'a gönderme amacı ile Mustafa Kemal'in amacını karşılaştırınız.

2. Amasya Genelgesi'nde Millî Mücadele'nin gerekçesi, yöntemi ve amacı nedir?

3. Erzurum Kongresi'nin hem bölgesel hem ulusal sayılmasının nedenini yazınız.

4. Ankara'nın Millî Mücadele'nin merkezi seçilmesinin iki nedenini yazınız.

Bu konunun şarkısını Onur Akmeşe YouTube kanalından dinlemeyi unutmayın!